

Brussels, 18.10.2017
COM(2017) 608 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU I VIJEĆU**

Jedanaesto izvješće o napretku prema uspostavi učinkovite i istinske sigurnosne unije

I. UVOD

Ovo je jedanaesto mjesečno izvješće o napretku u uspostavi učinkovite i istinske sigurnosne unije, koje obuhvaća promjene u dvama glavnim stupovima: suzbijanje terorizma i organiziranog kriminala i infrastrukture kojom se podupiru te jačanje zajedničke obrane i otpornosti na te prijetnje.

Predsjednik Juncker naglasio je u govoru o stanju Unije¹ da Europska unija mora biti snažnija u borbi protiv terorizma na temeljima postignutog stvarnog napretka u protekle tri godine. Kao što je najavljeno u pismu namjere² Europskom parlamentu i predsjedništvu Vijeća te u priloženom Planu za ujedinjeniju, snažniju i demokratskiju Uniju, u ovom izvješću Komisija izlaže **paket mjera za borbu protiv terorizma** koje treba poduzeti u sljedećih šesnaest mjeseci. Te će operativne mjere pomoći državama članicama u rješavanju bitnih nedostataka koji su otkriveni u nedavnim terorističkim napadima i dovesti do znatnog poboljšanja sigurnosti. Time će se doprinijeti dovršetku sigurnosne unije u kojoj teroristi više neće moći iskorištavati nedostatke u zakonima kako bi počinili zlodjela. Uz te praktične mjere u kratkoročnom razdoblju Komisija radi na pripremama za buduću europsku obavještajnu jedinicu, kako je predsjednik Juncker najavio u svojoj viziji razvoja Europske unije do 2025.

Paket mjera za borbu protiv terorizma uključuje:

- mjere potpore državama članicama u **zaštiti javnih prostora** (poglavlje II.), uključujući Akcijski plan za bolju zaštitu javnih prostora i Akcijski plan za poboljšanje spremnosti s obzirom na rizike za kemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu sigurnost;
- mjere za **onemogućivanje pristupa sredstvima kojima se teroristi služe** za pripremu i izvođenje napada, kao što su **opasne tvari** ili **financiranje terorizma** (poglavlje III.), uključujući Preporuku o odmah primjenjivim koracima za sprečavanje zlouporabe prekursora eksploziva, kao i mjere potpore tijelima kaznenog progona i pravosudnim tijelima kad u kaznenim istragama naiđu na **upotrebu šifriranja**;
- sljedeće korake u **borbi protiv radikalizacije** (poglavlje IV.)
- sljedeće korake za jačanje **vanjske dimenzije** borbe protiv terorizma (poglavlje V.), uključujući prijedloge za odluke Vijeća o sklapanju, u ime EU-a, Konvencije Vijeća Europe i Dodatnog protokola o sprečavanju terorizma te preporuku Vijeću da odobri otvaranje pregovora o revidiranom sporazumu o evidenciji podataka o putnicima s Kanadom.

II. MJERE ZA POBOLJŠANJE ZAŠTITE OD TERORIZMA I OTPORNOSTI NA NJEGA

1. *Poboljšana zaštita javnih prostora*

U svojoj propagandi i pri odabiru ciljeva teroristi se sve više usredotočuju na javne prostore kao što su pješačke zone, turističke atrakcije, prometna čvorišta, trgovački centri, koncertne dvorane i gradski trgovi, kao što je viđeno u napadima u Barceloni, Berlinu, Bruxellesu, Londonu, Manchesteru, Nici, Parizu i Stockholmu. Svim je tim takozvanim „lakim metama”

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_hr.htm.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_hr.pdf.

zajedničko da su otvorene javnosti te da su ispunjene ljudima, što ih samo po sebi čini ranjivima.

Možemo učiniti više za smanjivanje ranjivosti tih lokacija, ranije otkrivanje prijetnji i povećanje otpornosti. Stoga je Komisija u **Akcijskom planu za bolju zaštitu javnih prostora**³, koji predstavlja s ovim izvješćem, iznijela mjere potpore radu država članica na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini na boljoj fizičkoj zaštiti protiv terorističkih prijetnji. Iako se rizik ne može potpuno ukloniti, cilj je Akcijskog plana potpora državama članicama u otkrivanju prijetnji, smanjivanju ugroženosti javnih prostora, ublažavanju posljedica terorističkog napada i poboljšanju suradnje.

EU može podupirati zaštitu javnih prostora na dva načina. Prvo, može poticati **prekograničnu razmjenu najboljih praksi, među ostalim i financiranjem**. To uključuje, primjerice, mjere za poticanje i podupiranje razvoja inovativnih i prikriivenih prepreka kako bi se gradovi osigurali a da se ne promijeni njihova otvorenost („dizajn za zaštitu”). Kako bi mjere iz akcijskog plana poduprla financijskim sredstvima, Komisija je danas objavila poziv na podnošenje prijedloga u okviru Fonda za unutarnju sigurnost (Policija), u ukupnom iznosu od 18,5 milijuna EUR. Tom će kratkoročnom financiranju 2018. biti dodano financiranje u okviru Inovativnih mjera za gradove (UIA), dijela Europskog fonda za regionalni razvoj, kojem će ključna tema biti sigurnost, te za koje će se izdvojiti sredstva u ukupnom iznosu do 100 milijuna EUR. Radi prikupljanja ideja od gradova za inovativna sigurnosna rješenja 15. rujna 2017. pokrenuto je javno savjetovanje. Ono će pomoći Komisiji u oblikovanju sljedećih poziva na podnošenje prijedloga u tom području.

Drugo, EU može poticati **suradnju sa širokim rasponom dionika**, što se smatra ključnim za poboljšanje zaštite javnih prostora. Razmjena iskustava i udruživanje sredstava trebali bi biti bolje strukturirani. Komisija će osnovati forum kako bi uključila privatne subjekte, kao što su trgovački centri, organizatori koncerata, sportske arene, hoteli i poduzeća za iznajmljivanje automobila. Time će se poboljšati zajednička svijest o trenutnim sigurnosnim izazovima i poticati javno-privatna sigurnosna partnerstva radi unaprjeđenja zaštite. Ključnu ulogu u zaštiti javnih prostora imaju i lokalne i regionalne vlasti, koje treba uključiti u povezane aktivnosti na razini EU-a. Komisija će pojačati uključenost navedenih dionika i pokrenuti dijalog i s regionalnim i s lokalnim vlastima, kao što su gradonačelnici velikih gradova, kako bi se razmijenile informacije i najbolje prakse u zaštiti javnih prostora. Kao nastavak Izjave iz Nice⁴ od 29. rujna 2017. početkom sljedeće godine Komisija će s Odborom regija organizirati sastanak na visokoj razini s gradonačelnicima koji su potpisali Izjavu iz Nice i drugim zainteresiranim predstavnicima s lokalne i regionalne razine kako bi se nastavila razmjena najboljih praksi u zaštiti javnih prostora.

Komisija će nastaviti s radom u području zaštite i otpornosti **kritične infrastrukture**. I u sveobuhvatnoj procjeni sigurnosne politike EU-a⁵ ukazano je na potrebu prilagođavanja

³ COM(2017) 612 final (18.10.2017.).

⁴ Izjava iz Nice usvojena je na konferenciji gradonačelnika euromediterranske regije u Nici 29. rujna 2017., organiziranoj na inicijativu gradonačelnika Nice, u kojoj je sudjelovala Komisija, a čiji je cilj bila razmjena najbolje prakse među gradovima, lokalnim i regionalnim razinama u području sprečavanja radikalizacije i zaštite javnih prostora. <http://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/15/TERRORISME%20EUROPE%20Déclaration%20-%20der%20version.pdf>.

⁵ Vidjeti Deveto izvješće o napretku prema učinkovitoj i istinskoj sigurnosnoj uniji (COM(2017) 407 final od 26.7.2017.) i priloženi radni dokument službi Komisije (SWD(2017) 278 final).

Europskog programa zaštite ključne infrastrukture⁶ novim prijetnjama. Komisija je pokrenula evaluaciju Direktive⁷ o utvrđivanju i označavanju europske kritične infrastrukture. U evaluaciji će se uzeti u obzir stečena iskustva i promjene tijekom proteklih godina, kao što je donošenje Direktive o sigurnosti mreže i informacija⁸. U međuvremenu je Europski program zaštite ključne infrastrukture ojačan mjerama za svladavanje novih izazova kao što su unutarnje i hibridne prijetnje te proširenjem vanjskog aspekta programa suradnjom sa susjednim zemljama u istočnom susjedstvu i na zapadnom Balkanu.

Prometni sektor već je dugi niz godina cilj terorističkih napada i sredstvo njihova počinjenja (npr. otmice zrakoplova ili naleti kamionima). Stoga je potrebno procijeniti koliko se pravilima **sigurnosti prometa** omogućuje sigurnost, a da istodobno prometne mreže ostanu protočne. Iako je sektor zrakoplovstva znatno bolje zaštićen, teroristički napadi sve su više oportunistički te usmjereniji na javne prostore. Među njima, **željeznički promet** je visokorizični cilj jer je njegova infrastruktura po svojoj prirodi otvorena. Trenutačno ne postoji zakonodavni okvir EU-a kojim se štiti željeznički prijevoz putnika od terorizma i teških kaznenih djela. Komisija je 15. lipnja 2017. s državama članicama pokrenula zajedničku procjenu rizika u željezničkom sektoru te radi na dodatnim mjerama kojima bi se poboljšala sigurnost željezničkog prijevoza putnika. Komisija radi i na priručniku sa sigurnosnim smjernicama i najboljim praksama za komercijalni sektor **cestovnog prometa**. Pri tome će se usredotočiti na poboljšanje sigurnosti kamiona smanjivanjem rizika od neovlaštenog pristupa kamionu, uključujući otmice ili krađe, radi njegove upotrebe u terorističkom napadu. Priručnik će biti dostupan do kraja 2017. te će sadržavati smjernice za nacionalne sektore cestovnog prometa. Komisija će dalje raditi i na poboljšanju **sigurnosti pomorskog prijevoza**, posebice radi poboljšanja zaštite infrastrukture pomorskog prijevoza, uključujući luke i lučke objekte, kontejnerske brodove te brodove za prijevoz putnika poput brodova za krstarenja i trajekata.

2. *Poboljšana pripravnost na kemijske, biološke, radiološke i nuklearne sigurnosne rizike*

Iako vjerojatnost napada koji uključuju kemijske, biološke, radiološke i nuklearne (KBRN) tvari u EU-u ostaje niska, opća je prijetnja povezana s njima u porastu. Ima naznaka da bi određeni kriminalci ili terorističke skupine mogli imati namjeru stjecanja KBRN tvari te znanje i sposobnosti za njihovu upotrebu u terorističke svrhe. Mogućnost KBRN napada vrlo je prisutna u terorističkoj propagandi. U sveobuhvatnoj procjeni sigurnosne politike EU-a⁹ ukazano je na potrebu da se poboljša pripravnost na te prijetnje.

Kako bi bila spremnija na svladavanje KBRN prijetnji sljedećih godina, Komisija s ovim izvješćem predstavlja **Akcijni plan za poboljšanje spremnosti s obzirom na rizike za kemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu sigurnost**¹⁰. U njega je uključen široki raspon mjera za poboljšavanje pripravnosti, otpornosti i koordinacije na razini EU-a, primjerice

⁶ U Europskom programu zaštite ključne infrastrukture utvrđen je okvir za aktivnosti EU-a s ciljem poboljšanja zaštite ključne infrastrukture u Europi, u svim državama članicama i u svim relevantnim sektorima gospodarske djelatnosti. Ključni je element tog rada Direktiva iz 2008. o europskoj kritičnoj infrastrukturi (Direktiva 2008/114/EZ od 8.12.2008.).

⁷ Direktiva 2008/114/EZ (8.12.2008.).

⁸ Direktiva 2016/1148 (6.7.2016.).

⁹ Vidjeti Deveto izvješće o napretku prema učinkovitoj i istinskoj sigurnosnoj uniji (COM(2017) 407 final od 26.7.2017.) i priloženi radni dokument službi Komisije (SWD(2017) 278 final).

¹⁰ COM(2017) 610 final (18.10.2017.).

osnivanjem KBRN sigurnosne mreže EU-a radi okupljanja svih dionika u području KBRN-a. Potpora mreži dolaziti će, među ostalim, iz centra znanja u području KBRN-a uspostavljenog u okviru Europskog centra za borbu protiv terorizma u Europolu. Važno je i bolje iskorištavanje postojećih resursa te se stoga u Akcijskom planu predlaže jačanje pripravnosti i odgovora na KBRN prijetnje obukom i vježbama u kojima sudjeluju sve različite službe koje prve reagiraju (tijela kaznenog progona, civilna zaštita, zdravstvo), te prema potrebi, vojni i privatni partneri. Potpora će stizati i iz postojećih alata na razini EU-a, posebice Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM)¹¹ i Agencije Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL). Kako bi se omogućila bolja potpora u slučaju velikog KBRN incidenta, države članice trebale bi nastaviti jačati postojeći Europski kapacitet za odgovor na hitne situacije (EERC) u okviru UCPM-a. U tom se kontekstu države članice potiču da nastave dodjeljivati nove kapacitete EERC-u.

Zakonodavstvom EU-a o **ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju**¹² predviđaju se pripravnost, nadzor i koordinacija odgovora na hitne zdravstvene situacije diljem EU-a. U tom će kontekstu EU-ov sustav ranog upozorenja i odgovora biti bolje povezan s ostalim sustavima upozorenja EU-a na prijetnje okolišu te na biološke, kemijske i nepoznate prijetnje. Programom zdravstva financiraju se i vježbe na razini EU-a za pripravnost i odgovor na hitne situacije te zajedničke akcije radi potpore državama članicama u jačanju laboratorija, cijepljenja i ključnih kapaciteta u skladu s Međunarodnim zdravstvenim propisima.

Sve će se inicijative podupirati namjenskim istraživačkim djelovanjima, financiranjem i suradnjom s relevantnim međunarodnim partnerima.

III. SUZBIJANJE SREDSTAVA KOJIMA SE PODUPIRE TERORIZAM

1. *Financiranje terorizma: prekogranični pristup financijskim informacijama*

Na temelju informacija o financijskim aktivnostima osumnjičenika za terorizam mogu se prikupiti ključni tragovi u protuterorističkim istragama. Zbog njihove pouzdanosti i točnosti financijski podaci (uključujući podatke o financijskim transakcijama) mogu pomoći u identifikaciji terorista, otkrivanju veza sa suučesnicima, utvrđivanju aktivnosti, logistike i kretanja osumnjičenika i utvrđivanju terorističkih mreža. Brzi pregled financijskih aktivnosti osumnjičenika i njihovih suučesnika može tijelima kaznenog progona pružiti ključne informacije za sprečavanje napada ili reagiranje nakon napada. Sve prisutniji fenomen nerazrađenih, malih napada novi je izazov; može biti teže prepoznati naznake za napade i djela ako se planiraju u kratkom roku. Financijske transakcije povezane s manjim napadima ne moraju izgledati sumnjivo pa nadležna tijela dobivaju informacije o njima tek nakon napada.

Kao što je najavljeno u Akcijskom planu o financiranju terorizma iz 2016.¹³, **Komisija razmatra potrebe za dodatnim mjerama** radi olakšavanja pristupa financijskim informacijama dostupnima u drugim jurisdikcijama unutar EU-a za protuterorističke istrage. U trećem izvješću o napretku prema uspostavi učinkovite i istinske sigurnosne unije iz prosinca 2016.¹⁴ Komisija je iznijela svoju početnu analizu i navela da će nastaviti s procjenom, posebno uzimajući u obzir moguće utjecaje na temeljna prava, posebice na pravo zaštite osobnih podataka. Komisija se od tada savjetovala s dionicima i analizirala mehanizme

¹¹ Odluka 1313/2013 (17.12.2013.).

¹² Odluka 1082/2013/EU (22.10.2013.).

¹³ COM(2016) 50 final (2.2.2016.).

¹⁴ COM(2016) 831 final (21.12.2016.).

putem kojih nadležna tijela trenutačno mogu pristupati relevantnim informacijama, posebice financijskim podacima pohranjenima u drugim državama članicama, prepreke brzom i učinkovitom pristupu te moguće mjere za prevladavanje tih prepreka.

Uz procjenu koja je u tijeku, Komisija nastavlja poticati **razmjenu najboljih praksi** u pogledu istražnih tehnika i analize terorističkih metoda prikupljanja i prebacivanja novca, među ostalim upotrebom financijske potpore na temelju poziva na podnošenje prijedloga u iznosu od 2,5 milijuna EUR koji je pokrenut danas.

U tom kontekstu Komisija istražuje i kako poboljšati **suradnju financijsko-obavještajnih jedinica**¹⁵ uspostavljenih radi sprečavanja, otkrivanja i djelotvorne borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. U pregledu iz prosinca 2016. koje su izradile financijsko-obavještajne jedinice te s njim povezanom radnom dokumentu službi Komisije o poboljšanju suradnje financijsko-obavještajnih jedinica¹⁶ istaknut je niz ograničenja domaćih ovlasti financijsko-obavještajnih jedinica i predstavljen je način rješavanja tih pitanja sljedećim sredstvima: i. provedbom Četvrte direktive o borbi protiv pranja novca¹⁷ i njezinih izmjena¹⁸ o kojima se trenutačno pregovara; ii. drugim inicijativama koje provodi platforma financijsko-obavještajnih jedinica na razini EU-a radi poboljšavanja operativne suradnje, posebice izradom smjernica, radom na standardizaciji i poslovnim rješenjima koja se trebaju provesti u okviru platforme FIU.Net te iii. regulatornim mjerama za rješavanje drugih pitanja koja proizlaze iz različitog statusa i ovlasti financijsko-obavještajnih jedinica, posebno radi olakšavanja koordinacije i razmjene informacija među financijsko-obavještajnim jedinicama te između njih i tijela kaznenog progona.

Radi se i na olakšavanju **pristupa financijskim podacima unutar same države članice**. Predloženim izmjenama **Četvrte direktive o borbi protiv pranja novca**¹⁹, o kojoj trenutačno pregovaraju suzakonodavci, uspostavili bi se središnji registri bankovnih računa ili sustavi za dohvat podataka u svim državama članicama, koji bi bili dostupni financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim nadležnim tijelima zaduženima za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Ti bi registri, kad budu uspostavljeni u svim državama članicama, olakšali otkrivanje podataka o računu. Na temelju toga Komisija priprema inicijativu za **proširenje pristupa tijela kaznenog progona takvim registrima bankovnih računa**²⁰ kako bi se ojačala sposobnost tijela kaznenog progona za brže otkrivanje bankovnog računa.

Tijekom savjetovanja s dionicima istaknute su i **prepreke dobivanju podataka o financijskim transakcijama koje imaju druge države članice**. Kada je potrebno, države članice kanalima za policijsku suradnju mogu razmijeniti podatke o bankovnom računu u

¹⁵ Financijsko-obavještajne jedinice uspostavljene su Odlukom Vijeća 2000/642/PUP (17.10.2000.) te su dodatno uređene Direktivom 2015/849 (20.5.2015.) o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. One su operativno neovisne i autonomne jedinice odgovorne za primanje i analiziranje izvješća o sumnjivim transakcijama te drugih informacija relevantnih za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma od mjerodavnih tijela, te dostavu rezultata svojih analiza i bilo kojih dodatnih relevantnih informacija nadležnim tijelima.

¹⁶ SWD(2017)275 final (26.6.2017.).

¹⁷ Direktiva 2015/849 (20.5.2015.).

¹⁸ COM(2016) 450 final (5.7.2016.).

¹⁹ COM(2016) 450 final (5.7.2016.).

²⁰ <http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/Ares-2017-3971182>.

roku od osam sati²¹. Pristup podacima o financijskim transakcijama koje imaju druge države članice može se olakšati i posredovanjem financijsko-obavještajnih jedinica. Ako se takvi podaci trebaju upotrijebiti kao dokazi u kaznenom postupku, možda se moraju zatražiti putem uzajamne pravne pomoći. Europski istražni nalog²² otvara nove mogućnosti za dobivanje podataka o financijskim transakcijama znatno brže nego putem uzajamne pravne pomoći. Do ovog trenutka, nekoliko mjeseci nakon isteka roka za prenošenje, samo je 16 država članica prenijelo Europski istražni nalog, te se ostale države članice poziva se da to učine bez daljnjeg odgađanja. Konačno, sljedeći zakonodavni prijedlozi o elektroničkim dokazima planirani za početak 2018. olakšat će prekogranični pristup takvim podacima.

Tijekom savjetovanja s dionicima ukazano je i na **prepreke koje otežavaju otkrivanje podataka o financijskim transakcijama koje imaju druge države članice**. Kao korak prema rješavanju tog problema i u okviru procjene koja je u tijeku, Komisija će procijeniti nužnost, tehničku izvedivost i proporcionalnost međusobnog povezivanja središnjih registara bankovnih računa, uzimajući u obzir sve postojeće i planirane instrumente radi olakšavanja pristupa podacima o financijskim transakcijama koje imaju druge države članice.

U tu će se svrhu Komisija **nastaviti savjetovati sa svim zainteresiranim dionicima** o nužnosti, tehničkoj izvedivosti i proporcionalnosti mogućih novih mjera na razini Unije radi olakšavanja i ubrzanja prekograničnog pristupa podacima o financijskim transakcijama, uključujući postupke kojima se osigurava povjerljivost. Objedinjujući procjene koje su u tijeku o upotrebi financijskih informacija za protuterorističke istrage, Komisija će organizirati sastanak dionika na visokoj razini u studenome 2017. Među središnjim temama za raspravu bit će:

- glavne prepreke za djelotvoran i pravodoban pristup podacima o financijskim transakcijama koje imaju druge države članice za potrebe protuterorističkih istraga;
- nužnost, tehnička izvedivost i proporcionalnost mogućih dodatnih mjera za olakšavanje prekograničnog pristupa podacima o financijskim transakcijama za potrebe protuterorističkih istraga na brz, djelotvoran i siguran način.

Komisija će izvijestiti o ishodu te rasprave.

2. *Eksplozivi: dodatno ograničavanje pristupa prekursorima eksploziva*

Uredbom o prekursorima eksploziva²³ ograničava se javni pristup i uporaba sedam kemijskih tvari (tzv. „ograničeni prekursori eksploziva” navedeni u Prilogu I. toj Uredbi). Komisija je u veljači 2017. donijela izvješće o tome kako države članice primjenjuju tu Uredbu²⁴. U izvješću je zaključeno da je provedba te Uredbe doprinijela smanjivanju pristupa opasnim prekursorima eksploziva koji se mogu zloupotrijebiti za izradu eksploziva kućne izrade. Države članice izvijestile su i o primjerima kad su zahvaljujući primjeni Uredbe rano

²¹ Okvirnom odlukom Vijeća 2006/960/PUP („Švedska inicijativa”) predviđaju se sljedeći rokovi za odgovor tijela kaznenog progona na zahtjeve iz inozemstva: osam sati u hitnim slučajevima kad se informacije ili obavještajni podaci koji se traže nalaze u bazi podataka kojoj tijelo kaznenog progona može izravno pristupiti; dulji rokovi kada se tražene informacije ili obavještajni podaci nalaze u bazi podataka koja nije izravno dostupna.

²² Direktiva 2014/41 (3.4.2014.).

²³ Uredba 98/2013 (15.1.2013.).

²⁴ COM(2017) 103 final (28.2.2017.).

otkriveni planovi terorističkih napada²⁵. Kako bi se osigurala potpuna provedba Uredbe, Komisija je pokrenula postupke zbog povrede prava u svibnju i rujnu 2016. protiv nekoliko država članica koje nisu u potpunosti primjenjivale Uredbu. U listopadu 2017. ostala su otvorena samo dva postupka, protiv Španjolske i Rumunjske.

Unatoč tim zajedničkim nastojanjima, nakon nedavnih terorističkih napada i incidenata očito je da je u Europi razina **opasnosti od eksploziva kućne izrade** i dalje visoka. Te su stvari i dalje dostupne te ih se upotrebljava za kućnu izradu eksploziva. Eksploziv koji je upotrijebljen u većini napada bio je triaceton-triperoksid (TATP), eksploziv kućne izrade za koji se navodi da je najčešći izbor terorista²⁶.

S obzirom na postojeću opasnost od prekursora eksploziva potrebno je poduzeti hitne korake kako bi sve države članice provodile važeću Uredbu na najbolji mogući način. Iz tog je razloga Komisija s ovim izvješćem izdala **Preporuku**²⁷ u kojoj je iznijela smjernice o hitnim koracima za sprečavanje zlouporabe prekursora eksploziva. Komisija potiče države članice da potpuno provedu navedenu Uredbu kako bi se teroristima što više ograničili pristup prekursorima eksploziva i njihova uporaba te kako bi se osiguralo poboljšanje kontrole zakonite uporabe i djelovanja u slučaju sumnjivih transakcija. Komisija je spremna pomoći državama članicama u tome.

Osim toga, Komisija proširuje svoju **reviziju Uredbe o prekursorima eksploziva** evaluacijom nakon koje će tijekom prve polovine 2018. uslijediti procjena učinka. Evaluacijom će se razmotriti relevantnost, djelotvornost, učinkovitost, dosljednost i dodana vrijednost Uredbe te će se utvrditi problemi i prepreke zbog kojih bi moglo biti potrebno dodatno djelovanje. Procjenom učinka razmotrit će se različite mogućnosti politika za rješavanje svih utvrđenih problema i prepreka.

3. Šifriranje: podrška tijelima kaznenog progona u kaznenim istragama

Uporaba šifriranja ključna je za osiguravanje kibersigurnosti i zaštite osobnih podataka. U zakonodavstvu EU-a posebice se navodi uloga šifriranja u osiguravanju odgovarajuće zaštite obrade osobnih podataka²⁸. Istodobno se u kontekstu kaznenih istraga tijela kaznenog progona i pravosudna tijela sve češće susreću s izazovima koji nastaju kad šifriranje upotrebljavaju kriminalci. To utječe na sposobnost tijela kaznenog progona i pravosudnih tijela da dođu do informacija koje su potrebne kao dokazi u kaznenim istragama te da gone i osude kriminalce. Tijekom sljedećih godina očekuje se povećanje uporabe šifriranja među kriminalcima, a time i njegova utjecaja toga na kaznene istrage.

Nakon poziva Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove u prosincu 2016. Komisija je s **relevantnim dionicima raspravila o ulozi šifriranja u kaznenim istragama**, pri čemu su tema bili i tehnički i pravni aspekti. U to su bili uključeni stručnjaci iz Europol, Eurojusta, Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet (EJCN), Agencije Europske unije za mrežnu

²⁵ Belgijsko ministarstvo unutarnjih poslova objavilo je 23. lipnja 2017. da je tijekom jedne godine primilo 30 dojava o sumnjivim prodajama. Od veljače do lipnja 2017. Francuska je primila 11 dojava, kod kojih je uglavnom bila riječ o vodikovu peroksidu.

²⁶ Izvješće o situaciji i trendovima u području terorizma u EU-u (TE-SAT) za 2017.: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

²⁷ C(2017) 6950 final (18.10.2017.).

²⁸ Članak 32. Uredbe 2016/679 (27.4.2017.).

i informacijsku sigurnost (ENISA), Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) i agencija država članica za izvršavanje zakonodavstva te iz industrije i organizacija civilnog društva. O napretku se redovito izvješćivalo na razini radne skupine Vijeća, a 18. rujna 2017. održana je radionica s državama članicama. Tijekom cijelog postupka održano je više okruglih stolova s predstavnicima industrije i organizacija civilnog društva.

Nakon tih rasprava s državama članicama i dionicima te na temelju njihovih doprinosa Komisija je zaključila da bi trebalo provesti u nastavku navedeni niz **mjera potpore tijelima kaznenog progona i pravosudnim tijelima** kada se ona u kaznenim istragama suoče s kriminalnom upotrebom šifriranja. To uključuje (a) pravne mjere kako bi se olakšao pristup šifriranim dokazima kao i (b) tehničke mjere za poboljšanje sposobnosti dešifriranja. Komisija će nastaviti pratiti razvoj u tom pogledu.

(a) pravni okvir za prekogranični pristup elektroničkim dokazima

Tijela kaznenog progona često se suočavaju s izazovom pristupa dokazima koji se nalaze u drugoj zemlji. Trenutačni zakonodavni razvoj na europskoj razini može poduprijeti tijela kaznenog progona i pravosudna tijela u njihovoj sposobnosti da dobiju pristup potrebnim, ali možda šifriranim informacijama koje se nalaze u drugoj državi članici. Za učinkovitu istragu i gonjenje kaznenih djela potreban je odgovarajući okvir. Komisija je stoga početkom 2018. iznijela prijedloge za olakšavanje **prekograničnog pristupa elektroničkim dokazima**. Komisija istodobno provodi niz praktičnih mjera²⁹ za poboljšanje prekograničnog pristupa elektroničkim dokazima za potrebe kaznenih istraga, uključujući financiranje namijenjeno osposobljavanju za prekograničnu suradnju, razvoj elektroničke platforme za razmjenu informacija u EU-u i standardizaciju obrazaca za pravosudnu suradnju koji se upotrebljavaju među državama članicama.

(b) tehničke mjere

Ovisno o tome kako kriminalci upotrebljavaju šifriranje, tijela kaznenog progona i pravosudna tijela mogu doći do nekih informacija. Nekoliko država članica uspostavilo je nacionalne službe sa stručnim znanjem o problemu šifriranja u kontekstu kaznenih istraga. Međutim, većina država članica nema pristup odgovarajućoj razini stručnog znanja i tehničkih sredstava. Zbog toga se ozbiljno dovodi u pitanje sposobnost tijela kaznenog progona i pravosudnih tijela da pristupe šifriranim podacima u kaznenim istragama. Stoga Komisija predlaže **niz mjera za potporu nadležnim tijelima država članica**, bez zabranjivanja, ograničavanja ili slabljenja šifriranja.

Prvo, Komisija će poduprijeti **Europol** u daljnjem razvoju njegove sposobnosti dešifriranja. Komisija je u tu svrhu, u kontekstu pripreme proračuna EU-a za 2018., predložila otvaranje dodatnih 86 radnih mjesta povezanih sa sigurnošću u Europolu (19 više nego u proračunu za 2017.), posebice radi jačanja Europolova Europskog centra za kibernetički kriminal (EC3). Procijenit će se potreba za dodatnim resursima, a Komisija će u sljedećem izvješću o napretku sigurnosne unije izvijestiti o sredstvima stavljenima na raspolaganje u tu svrhu. Trebalo bi uzeti u obzir budući razvoj tehnologije na temelju istraživanja i razvoja u okviru programa Obzor 2020. i drugih programa koji se podupiru sredstvima EU-a. Mjere koje bi mogle oslabiti šifriranje ili bi mogle utjecati na velik ili neograničen broj osoba neće se uzeti u obzir.

²⁹ Vidjeti Osmo izvješće o napretku prema učinkovitoj i istinskoj sigurnosnoj uniji (COM(2017) 354 final od 29.6.2017.).

Drugo, radi potpore tijelima kaznenog progona i pravosudnim tijelima na nacionalnoj razini trebalo bi uspostaviti **mrežu centara stručnih znanja**. Sposobnosti i stručnost na nacionalnoj razini mogli bi se bolje dijeliti, a da se time ne zamijene nacionalne inicijative. Države članice potiču se na upotrebu sredstava u sklopu nacionalnih programa u okviru programa Fonda za unutarnju sigurnost (Policija) za stvaranje, širenje ili razvoj nacionalnih centara stručnog znanja. Na europskoj razini Komisija će podupirati Europol u pružanju funkcije mrežnog čvorišta za olakšavanje suradnje tih nacionalnih centara stručnog znanja.

Treće, tijela država članica trebala bi na raspolaganju imati **skup alternativnih istražnih tehnika** radi olakšavanja razvoja i upotrebe mjera za dobivanje informacija koje im trebaju, a koje su kriminalci šifrirali. Mreža centara stručnog znanja trebala bi pridonijeti razvoju tog skupa, a Europski centar za kibernetički kriminal (EC3) u Europolu u najboljem je položaju da uspostavi i vodi registar tih tehnika i alata. Mjere koje bi mogle oslabiti šifriranje ili bi mogle utjecati na velik ili neograničen broj osoba neće se uzeti u obzir.

Četvrto, trebalo bi obratiti pozornost na **važnu ulogu pružatelja usluga i drugih industrijskih partnera** u pružanju rješenja za snažno šifriranje. S obzirom na zalaganje Komisije za snažno šifriranje, boljom i strukturiranijom suradnjom nadležnih tijela, pružatelja usluga i drugih industrijskih partnera poticalo bi se bolje razumijevanje postojećih i budućih izazova kod različitih strana. Komisija će podupirati strukturirane dijaloge s pružateljima usluga i drugim poduzećima u okviru internetskog foruma EU-a i mreža centara stručnog znanja te, prema potrebi, uključivanje civilnog društva.

Peto, **programima za osposobljavanje** tijela kaznenog progona i pravosudnih tijela trebalo bi osigurati bolju pripremu nadležnih službenika za dobivanje potrebnih informacija koje su kriminalci šifrirali. U svrhu potpore razvoju programa osposobljavanja Komisija namjerava osigurati sredstva u iznosu od 500 000 EUR u okviru godišnjeg programa rada Fonda za unutarnju sigurnost (Policija) za 2018. Kada je to relevantno, uzet će se u obzir stručno znanje Europske skupine za osposobljavanje i obrazovanje u području kiberkriminaliteta (ECTEG). Komisija će podupirati i osposobljavanje koje provodi Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL), a države članice potiče se da za osposobljavanje upotrebljavaju sredstva dostupna u njihovim nacionalnim programima u okviru Fonda za unutarnju sigurnost (Policija).

Šesto, postoji potreba za **kontinuiranim ocjenjivanjem tehničkih i pravnih aspekata** uloge šifriranja u kaznenim istragama s obzirom na stalni razvoj tehnika šifriranja, njihovu sve rašireniju upotrebu među kriminalcima te njihov utjecaj na kaznene istrage. Komisija će nastaviti s tim bitnim radom. Podupirat će i razvoj funkcije promatranja u suradnji s Europskim centrom za kibernetički kriminal (EC3) u Europolu, Europskim pravosudnim centrom za kibernetički kriminal (ECJN) i Eurojustom.

IV. Borba protiv radikalizacije

1. Stručna skupina na visokoj razini o radikalizaciji

Nedavni napadi, posebice pojedinačnih počinitelja, te brzina kojom su se neki počinitelji radikalizirali zorno su ukazali na važnost sprečavanja radikalizacije te borbe protiv nje. Komisija je uspostavila **Stručnu skupinu na visokoj razini o radikalizaciji** kako bi se pojačala nastojanja u pogledu sprečavanja i suzbijanja radikalizacije te radi poboljšanja

koordinacije i suradnje svih relevantnih dionika na temelju dosadašnjih postignuća³⁰. Skupina je dobila zadaću utvrđivanja preporuka za daljnji rad u tom području, a prvo privremeno izvješće trebalo bi biti dovršeno ove godine. Komisija će podnijeti izvješće o napretku Vijeću za pravosuđe i unutarnje poslove u prosincu 2017. Skupina će se baviti i okvirnim uvjetima potrebnima za jačanje kapaciteta i stručnog znanja o suzbijanju radikalizacije, uključujući moguću potrebu za daljnjim strukturama za suradnju na razini EU-a. U tom su kontekstu neke države članice predložile centar EU-a za sprečavanje radikalizacije, a Skupina će razmotriti potrebu za njegovim uspostavljanjem i njegovu dodanu vrijednost.

Među najvažnije teme o kojima će Skupina raspraviti ubraja se **radikalizacija u zatvorima**. Trenutačno je u središtu pažnje provedba zaključaka Vijeća za PUP o jačanju kaznenopravnog odgovora na radikalizaciju od 20. studenoga 2015.³¹ u državama članicama. Komisija će 27. veljače 2018. organizirati konferenciju dionika o kaznenopravnom odgovoru na radikalizaciju kako bi podijelila rezultate projekata u tijeku.

Komisija će zaključke i preporuke Skupine uzeti u obzir u planu rada postojećih inicijativa (posebice u okviru Centra za izvrsnost Mreže za osvježavanje o radikalizaciji), kao i u upotrebi i usmjeravanju svojih instrumenata za financiranje (uključujući Fond za unutarnju sigurnost, ali i ostale povezane fondove, kao što su Erasmus +, program Pravosuđe ili Europski socijalni fond)

2. *Borba protiv radikalizacije na internetu*

Teroristi i dalje upotrebljavaju internet za radikalizaciju, regrutiranje, pripremu i poticanje napada kao i za slavljenje svojih zlodjela. Europsko vijeće³², skupina G7³³ te skupina G20³⁴ nedavno su se založili za dodatno djelovanje radi svladavanja tog globalnog izazova te su podsjetili na odgovornost industrije u tom pogledu.

Internetski forum EU-a utvrdio je u srpnju 2017. **Akcijski plan za suzbijanje terorističkih sadržaja na internetu** te je pozvao internetsku industriju da odlučno djeluje, dodijeli resurse i razvije potrebne tehnološke alate za brzo otkrivanje i uklanjanje štetnih materijala. U akcijskom se planu poziva na hitan napredak u širokom rasponu područja³⁵ te se uspostavlja redoviti mehanizam za mjerenje i procjenu rezultata.

Komisija je 29. rujna 2017. bila domaćin susreta viših dužnosnika Internetskog foruma EU-a kako bi se analizirala provedba **Akcijskog plana za suzbijanje terorističkih sadržaja na internetu**. Sve više poduzeća okreće se automatskom otkrivanju, što im omogućuje upotrebu stručnog znanja za otkrivanje terorističkih sadržaja u trenutku u kojem su učitani. Neka su poduzeća izvijestila da se sada automatski otkriva 75 % sadržaja, koje se onda upućuje ljudima koji ih pregledavaju i donose konačnu odluku o uklanjanju, dok drugi 95 % sadržaja otkrivaju vlastitim alatima za otkrivanje. Iako je to stvaran napredak, Komisija je potaknula sva poduzeća da pojačaju upotrebu tih alata kako bi se osiguralo brže otkrivanje, smanjilo

³⁰ Vidjeti Osmo izvješće o napretku prema učinkovitoj i istinskoj sigurnosnoj uniji (COM(2017) 354 final od 29.6.2017.).

³¹ Zaključci Vijeća Europske unije i država članica koje su se sastale u okviru Vijeća o poboljšanju kaznenopravnog odgovora na radikalizaciju koja dovodi do terorizma i nasilnog ekstremizma (14382/15).

³² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8-2017-INIT/hr/pdf>.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2017/05/26-statement-fight-against-terrorism/>.

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2017/07/07-g20-counter-terrorism/>.

³⁵ COM(2017) 407 final (26.7.2017.).

vrijeme postojanja terorističkog sadržaja na internetu te brže i učinkovitije uklonila teroristička propaganda. Komisija je potaknula poduzeća i da prošire svoj alat „baze podataka za *hashtagove*” kako bi se spriječilo učitavanje uklonjenog terorističkog sadržaja na drugim platformama i time ograničilo širenje terorističkog sadržaja na raznim platformama. Taj bi alat trebalo proširiti i u pogledu sadržaja koji je njime obuhvaćen, šire od videa i slika koji su trenutačno obuhvaćeni, te u pogledu poduzeća koja u tome sudjeluju.

Komisija nastavlja podupirati organizacije civilnog društva u širenju pozitivnih **poruka protiv radikalizacije** na internetu. Komisija je 6. listopada 2017. pokrenula poziv na podnošenje prijedloga za dodjelu sredstava u iznosu od 6 milijuna EUR konzorcijima aktera civilnog društva za razvoj i provedbu takvih kampanja.

Komisija će uskoro, 6. prosinca 2017., sazvati **sastanak Internetskog foruma EU-a na ministarskoj razini**, na kojem će sudjelovati predstavnici internetske industrije na visokoj razini kako bi se ocijenio napredak i utvrdio put za buduće djelovanje.

Djelovanje protiv terorističkih sadržaja na internetu u okviru internetskog foruma EU-a trebalo bi promatrati unutar šireg okvira suzbijanja nezakonitog sadržaja na internetu. To je djelovanje pojačano Komunikacijom koju je Komisija donijela 28. rujna 2017., u kojoj su utvrđeni **načela i smjernice za internetske platforme** kako bi se pojačala borba protiv nezakonitog sadržaja na internetu³⁶ u suradnji s nacionalnim tijelima, državama članicama i drugim relevantnim dionicima. Cilj je Komunikacije olakšati i pojačati provedbu dobrih praksi za sprečavanje, otkrivanje i uklanjanje nezakonitog sadržaja te onemogućavanje pristupa njemu, kako bi se osiguralo učinkovito uklanjanje nezakonitog sadržaja, povećala transparentnost i zaštita temeljnih prava. Cilj joj je i pojasniti platformama njihovu odgovornost kada poduzimaju proaktivne korake za otkrivanje i uklanjanje nezakonitog sadržaja i onemogućavanje pristupa njemu. Komisija očekuje da internetske platforme brzo poduzmu mjere sljedećih mjeseci, među ostalim i u kontekstu relevantnih dijaloga, kao što je internetski forum EU-a, za terorizam i nezakoniti govor mržnje.

Komisija će istodobno pratiti napredak i procjenjivati jesu li potrebne dodatne mjere, kako bi se osigurali brzo i proaktivno otkrivanje i uklanjanje nezakonitog sadržaja na internetu, uključujući moguće zakonodavne mjere za dopunu postojećeg regulatornog okvira. Taj će posao biti dovršen do svibnja 2018.

U zakonodavnom smislu borba protiv govora mržnje ojačana je Komisijinim prijedlogom³⁷ **revizije Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama**, predložene u svibnju 2016. Cilj je prijedloga uskladiti Direktivu s Okvirnom odlukom o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima³⁸ i Poveljom o temeljnim pravima. U tom se prijedlogu predviđa i da države članice imaju obvezu osigurati da platforme za dijeljenje videosadržaja provode odgovarajuće mjere za zaštitu svih građana od poticanja na nasilje ili mržnju. Među mjerama su, primjerice, mehanizmi označivanja i prijavljivanja.

V. VANJSKA DIMENZIJA BORBE PROTIV TERORIZMA

³⁶ Komunikacija o suzbijanju nezakonitog sadržaja na internetu „Povećanje odgovornosti internetskih platformi” (COM(2017) 555 final od 28.9.2017.).

³⁷ COM(2016) 287 final (25.5.2016.).

³⁸ Okvirna odluka Vijeća 2008/913/PUP (28.11.2008.).

1. Vanjsko djelovanje EU-a u borbi protiv terorizma

Vanjsko djelovanje EU-a u borbi protiv terorizma pridonosi prioritetnom cilju jačanja unutarnje sigurnosti Unije. Stoga bi se strateški i politički kontinuitet unutarnje i vanjske sigurnosti EU-a trebao dodatno ojačati kako bi se poboljšala djelotvornost svih djelovanja u borbi protiv terorizma.

Komisija podupire širok raspon vanjskih djelovanja s ciljem poboljšanja sigurnosti. Osigurala je više od 2,3 milijarde EUR za više od 600 projekata koji su u tijeku na dan 1. siječnja 2017. Nekoliko je djelovanja ili usmjereno na sigurnost (tj. posebne aktivnosti u pitanjima kao što su borba protiv financiranja terorizma, borba protiv radikalizacije, granice, zatvori) ili je relevantno za sigurnost (tj. programi kojima se rješavaju temeljni uzroci nesigurnosti i nezadovoljstva poboljšavanjem obrazovanja, pristupa prirodnim resursima i energiji, upravljanja sigurnosnim sektorom te podrškom civilnom društvu).

Vijeće za vanjske poslove obnovilo je 19. lipnja 2017. strateško usmjerenje u tim područjima donošenjem sveobuhvatnih **zaključaka o vanjskom djelovanju EU-a u borbi protiv terorizma**³⁹. Visoka predstavnica i Europska komisija radit će zajedno kad je to potrebno za uspješnu provedbu tih zaključaka. Kako bi se osigurali pravodobna i sveobuhvatna provedba tih zaključaka i podnošenje izvješća Vijeću do lipnja 2018., uspostavljen je zajednički postupak koordinacije Europske službe za vanjsko djelovanje i Europske komisije. Prioriteti će biti:

- **Jačanje mreže stručnjaka za borbu protiv terorizma u delegacijama EU-a:** Stručnjaci za borbu protiv terorizma trebali bi biti sve uključeni u izradu programa za potporu EU-a i u lokalnu koordinaciju suradnje u području borbe protiv terorizma pojedinačnih država članica i naših partnera. Kako bi se potaknula ta proširena uloga, pojačat će se izobrazba tih stručnjaka prije i tijekom njihova raspoređivanja. Zadaci koji su im zadani bit će usmjereniji zahvaljujući posebnim mandatnim pismima, a njihova veza s agencijama EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove bit će stabilnija. Kako bi se obuhvatila sva visokoprioritetna područja, mreža stručnjaka za borbu protiv terorizma⁴⁰ bit će proširena na rog Afrike te središnju i jugoistočnu Aziju.
- **Jačanje suradnje između misija Zajedničke sigurnosne i obrambene politike i aktivnosti agencija EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove** u pogledu prikupljanja, analize i razmjene informacija te dodatno razmatranje načina na koje bi se mogle poboljšati veze između vojnih i policijskih čimbenika za potrebe borbe protiv terorizma. Kako bi se poboljšala razmjena podataka i informacija u područjima zajedničke sigurnosne i obrambene politike te pravosuđa i unutarnjih poslova, bit će važno poticati reviziju elemenata postojećih regulatornih okvira te provesti pilot-projekt uključivanja namjenskih jedinica za informacije o kaznenim djelima u odgovarajuće misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike. Bit će važno dodatno olakšati i poboljšati povezanost djelovanja agencija EU-a za pravosuđe

³⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁴⁰ EU je do danas rasporedio stručnjake za borbu protiv terorizma u svojim delegacijama u sljedećim zemljama: Alžir, Bosna i Hercegovina (s regionalnim mandatom za zapadni Balkan), Čad (mandat za Sahel), Irak, Jordan, Libanon, Libija (stacionirani u Tunisu), Maroko, Nigerija, Pakistan, Saudijska Arabija, Tunis i Turska.

i unutarnje poslove u prioritarnim trećim zemljama, uključujući i poboljšavanjem dijeljenja informacija između europskih i neeuropskih aktera kada je to moguće.

- **Jačanje međunarodne suradnje u borbi protiv terorizma i sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma** s partnerskim zemljama zapadnog Balkana, Bliskog istoka, sjeverne Afrike, Perzijskog zaljeva, Sahela i roga Afrike i s Turskom; s ključnim strateškim partnerima, uključujući Sjedinjene Američke Države, Kanadu i Australiju; s ključnim regionalnim i multilateralnim partnerima kao što su Ujedinjeni narodi, NATO, Globalni forum za borbu protiv terorizma, Stručna skupina za financijsko djelovanje, Afrička unija, Udruženje država jugoistočne Azije, Vijeće za suradnju u Zaljevu i Liga arapskih država.

2. *Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju terorizma*

Kako bi ojačala međunarodnu suradnju u borbi protiv terorizma, Komisija uz ovo izvješće podnosi **prijedloge⁴¹ odluka Vijeća o sklapanju, u ime Europske unije, Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju terorizma i o sklapanju Dodatnog protokola kojim se ona dopunjuje**. Konvencija⁴², koju je Vijeće Europe donijelo 16. svibnja 2005., odnosi se na kriminalizaciju terorističkih aktivnosti i aktivnosti povezanih s terorizmom, međunarodnu suradnju u pogledu takvih kaznenih djela te na zaštitu, potporu i obeštećivanje žrtava terorizma. Konvencija je stupila na snagu 1. lipnja 2007. Potpisale su je sve države članice EU-a, a ratificirale su je 23 države članice. Cilj je Dodatnog protokola⁴³, koji je Vijeće Europe donijelo 18. svibnja 2015., dodati niz odredbi u Konvenciju radi provedbe kaznenopravnih aspekata Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2178(2014)⁴⁴ o „prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti koje uzrokuju teroristička djela”. Jačanjem zajedničkog razumijevanja kaznenih djela povezanih sa stranim terorističkim borcima i zajedničkog odgovora na njih Dodatni protokol osigurava usklađivanje s tom Rezolucijom. Dodatni protokol stupio je na snagu 1. srpnja 2017.

EU je potpisao Konvenciju i njezin Dodatni protokol 22. listopada 2015. S obzirom na to da je EU donio sveobuhvatni niz pravnih instrumenata za borbu protiv terorizma, posebice Direktivu o borbi protiv terorizma⁴⁵, EU je sad spreman ispuniti svoju obvezu i postati stranka Konvencije i njezina Dodatnog protokola.

3. *Napredak u reviziji sporazuma s Kanadom o evidenciji podataka o putnicima*

U svojem Mišljenju od 26. srpnja 2017.⁴⁶ Sud EU-a odlučio je da Sporazum Kanade i EU-a o prijenosu i upotrebi evidencije podataka o putnicima (PNR) potpisan 25. svibnja 2014. ne može biti sklopljen u svojem trenutačnom obliku jer nekoliko njegovih odredbi nije u skladu s temeljnim pravima koje priznaje EU, posebice s pravom na zaštitu podataka i poštovanje privatnog života. Komisija je sada u kontaktu s Kanadom, među ostalim i na marginama sljedećeg sastanka ministara unutarnjih poslova skupine G7 u Ischiji 19. i 20. listopada 2017., kako bi se pripremili predstojeći pregovori o reviziji teksta Sporazuma. Komisija je stoga s

⁴¹ COM(2017) 606 final (18.10.2017.) i COM(2017) 607 final (18.10.2017.).

⁴² <https://rm.coe.int/168008371c>.

⁴³ <https://rm.coe.int/168047c5ea>.

⁴⁴ http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf.

⁴⁵ Direktiva 2017/541 (15.3.2017.).

⁴⁶ Mišljenje 1/15 Suda Europske unije (26.7.2017.).

ovim izvješćem podnijela **Preporuku**⁴⁷ **Vijeću o odobravanju otvaranja pregovora o revidiranom Sporazumu** u skladu sa svim zahtjevima koje je Sud utvrdio u svojem Mišljenju. Vijeće se poziva da brzo odobri otvaranje tih pregovora. Budući da je upotreba podataka iz evidencije podataka o putnicima važan alat za borbu protiv terorizma i teških transnacionalnih kaznenih djela, Komisija će poduzeti potrebne korake kako bi osigurala nastavak prijenosa podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) uz potpuno poštovanje temeljnih prava u skladu s mišljenjem Suda.

U tom kontekstu Komisija naglašava svoju stalnu potporu državama članicama u provedbi Direktive EU-a o evidenciji podataka o putnicima⁴⁸; mišljenje Suda ne utječe na obveze država članica koje proizlaze iz te Direktive.

4. *Jačanje suradnje Europolu s trećim zemljama*

Suradnja s trećim zemljama ključna je u borbi protiv terorizma i organiziranog kriminala, kao što je naglašeno u Zaključcima Vijeća za vanjske poslove iz lipnja 2017. o vanjskom djelovanju EU-a u borbi protiv terorizma⁴⁹ i relevantnim regionalnim strategijama EU-a⁵⁰. Prije nego što je 1. svibnja 2017. na snagu stupila nova Uredba o Europolu⁵¹, Europol je na temelju prethodne pravne osnove⁵² sklopio sporazume s nizom trećih zemalja radi osiguravanja okvira za suradnju putem razmjene strateških i tehničkih informacija. Neki od tih sporazuma uključuju i mogućnost razmjene osobnih podataka⁵³. Ti sporazumi ostaju na snazi.

Od 1. svibnja 2017. novom se **Uredbom o Europolu** utvrđuju pravila za vanjske odnose Europolu s trećim zemljama, posebice u pogledu uvjeta za razmjenu osobnih podataka s tijelima Unije, trećim zemljama i međunarodnim organizacijama. U skladu s Ugovorom i Uredbom Komisija je odgovorna, u ime Unije, za pregovore o međunarodnim sporazumima s trećim zemljama o razmjeni osobnih podataka s Europolom⁵⁴. U mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njegovih zadataka Europol može uspostaviti i održavati suradničke odnose s vanjskim partnerima putem radnih i administrativnih dogovora u kojima nije dopuštena razmjena osobnih podataka.

U kontekstu operativnih potreba Unije u smislu sigurnosne suradnje s trećim zemljama i u skladu s Uredbom o Europolu, **Komisija će do kraja godine podnijeti preporuke Vijeću o otvaranju pregovora o sporazumima EU-a s Alžirom, Egiptom, Izraelom, Jordanom,**

⁴⁷ COM(2017) 605 final (18.10.2017.).

⁴⁸ Direktiva 2016/681 (27.4.2016.).

⁴⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁵⁰ To uključuje i revidiranu europsku politiku susjedstva (JOIN(2015) 50 final od 18.11.2015.).

⁵¹ Uredba 2016/794 (11.5.2016.).

⁵² Okvirna odluka Vijeća 2009/371/PUP (6.4.2009.).

⁵³ Europol je sklopio sporazume kojima se omogućuje razmjena osobnih podataka sa sljedećim trećim zemljama: Albanija, Australija, Bosna i Hercegovina, Kanada, Kolumbija, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Gruzija, Island, Lihtenštajn, Moldova, Monako, Crna Gora, Norveška, Srbija, Švicarska, Ukrajina i Sjedinjene Američke Države. Upravni odbor Europolu odobrio je otvaranje pregovora o sporazumu između Europolu i Izraela, ali ti pregovori nisu bili dovršeni kad je nova Uredba o Europolu stupila na snagu.

⁵⁴ Uredbom o Europolu predviđa se i prijenos osobnih podataka između Europolu i trećih zemalja na temelju odluke Komisije kojom se utvrđuje da predmetna zemlja osigurava odgovarajuću razinu zaštite podataka („odluka o primjerenosti”).

Libanonom, Marokom, Tunisom i Turskom kako bi se omogućila pravna osnova za prijenos osobnih podataka između Europolu i tih trećih zemalja⁵⁵. Takvim će se sporazumima dodatno ojačati kapaciteti Europolu za suradnju s tim trećim zemljama radi sprečavanja i suzbijanja kaznenih djela koja ulaze u područje Europolovih ciljeva.

VI. ZAKLJUČAK

U ovom se izvješću izlaže paket mjera za borbu protiv terorizma kojima će se dodatno podupirati države članice u svladavanju trenutačnih sigurnosnih prijetnji. Komisija potiče države članice i Vijeće da im provedba tih mjera bude prioritet. Komisija će obavješćivati Europski parlament i Vijeće o postignutom napretku.

Sljedeće izvješće o napretku sigurnosne unije bit će predstavljeno u prosincu 2017., s naglaskom na interoperabilnost informacijskih sustava EU-a za sigurnost, granice i upravljanje migracijama. U tom kontekstu Komisija podsjeća na važnost napretka u zakonodavnim prioritetima u pogledu tih informacijskih sustava.

⁵⁵ U kontekstu širem od tih trećih zemalja, Komisija podsjeća na strateški okvir za „odluke o primjerenosti” kao i na druge alate za prijenos podataka i međunarodne instrumente za zaštitu osobnih podataka, navedene u Komunikaciji Komisije o razmjeni i zaštiti osobnih podataka u globaliziranom svijetu (COM(2017) 7 final od 10.1.2017.) u kojoj Komisija potiče pristupanje trećih zemalja Konvenciji 108 Vijeće Europe i njezinu Dodatnom protokolu.